

Ziekenhuizen

Veilig werken in de dermato-venereologie

Werkgroep Infectie Preventie
Vastgesteld: mei 2002
Gewijzigd: januari 2005
Revisie: mei 2007

Dit document mag vrijelijk worden vermenigvuldigd en verspreid mits de Werkgroep Infectie Preventie (WIP) als bron wordt vermeld.

Controleer altijd of dit de meest recente versie van de richtlijn is (zie www.wip.nl). De WIP acht zich na het verschijnen van een update niet meer verantwoordelijk voor gedateerde versies van de richtlijn.

Opmerkingen over deze richtlijn ontvangen wij graag via stwip@wip.nl.

DISCLAIMER

De geplande revisiedatum van deze richtlijn is verlopen. Dit kan betekenen dat de richtlijn (op onderdelen) niet meer up-to-date is. De gebruiker dient daarom zelf na te gaan of deze richtlijn nog up-to-date is.

Werkgroep Infectie Preventie
p/a Leids Universitair Medisch Centrum
Kamer C7-P-131
Postbus 9600
2300 RC Leiden
T 071 52 66 756
E stwip@wip.nl
I www.wip.nl

Inhoudsopgave

1	Persoonlijke beschermingsmiddelen	3
1.1	Handschoenen.....	3
1.2	Beschermende kleding.....	3
1.3	Beschermende bril.....	3
1.4	Mondneusmasker	3
2	Elektro-coagulatie	4
3.1	Omgaan met vloeibare stikstof.....	4
4	Intracutane testen	5
4.1	Prik- en krastestjes.....	5
5	Huidbiopsen en dermatologische verrichtingen.....	5
6	Laserbehandeling	5
7	Parasitose	5
7.1	Scabiës.....	5
7.2	Schaamluis.....	6
8	Proctologie	6
9	Spataderen.....	6
10	Therapeutische baden.....	6
11	UV-behandeling.....	6
11.1	Lichtbanken, lichtkasten, handen- en voetenbelichtingskasten, lichtkammen.....	6
12	Zalven	7
13	Gebruikte instrumenten.....	7
	Bijlage A Literatuur.....	8

1 Persoonlijke beschermingsmiddelen

1.1 Handschoenen

- ☞ Handschoenen, steriel dan wel niet steriel, worden gedragen wanneer de handen in contact komen of kunnen komen met bloed, lichaamsvochten, excreta, slijmvliezen, niet-intacte huid, of materialen die hiermee in aanraking zijn geweest.

In de dermatologie is met name het contact met de niet-intacte huid aan de orde, in de venereologie het contact met bloed, urine, en vaginaal secreet.

In sommige situaties dienen steriele handschoenen te worden gedragen, in andere situaties is dit niet noodzakelijk.

- ☞ Steriele handschoenen worden in ieder geval gedragen bij:
  - invasieve ingrepen, waarbij het defect met een hechting wordt gesloten;
  - afnemen fibroblastenkweek.
- ☞ Niet-steriele handschoenen worden in ieder geval gedragen bij:
  - contact met wonden en infecties (geïnfecteerde huidlaesies)
  - kleine verrichtingen zoals excochleatie
  - het nemen van stansbiopten (zonder hechtingen)
  - cryotherapie
  - proctologie
  - sclero-compressie therapie

1.2 Beschermende kleding

- ☞ Iedere medewerker die het risico loopt dat zijn/haar kleding door bloed of andere lichaamsvochten verontreinigd raakt, dient een niet-vocht- doorlatend overschort te dragen.

1.3 Beschermende bril

- ☞ Een beschermende bril dient te worden gedragen bij elektro-coagulatie van door Humaan Papilloma Virus (HPV) en andere virussen veroorzaakte aandoeningen en bij laserbehandeling

1.4 Mondneusmasker

- ☞ Een mondneusmasker (EN 149-2001, type FFP1) dient te worden gedragen bij elektro-coagulatie van door HPV en andere virussen veroorzaakte aandoeningen, laserbehandeling (mondneusmasker EN 149-2001, type FFP1), en bij het afnemen van nagelkweken door middel van fraisen.
- ☞ Bij het verrichten van ingrepen zoals grotere excisies, Moh-chirurgie (micrografische chirurgie genoemd naar Frederic Mohs) etc. dient een mondneusmasker EN 149-2001, type

FFP1 te worden gedragen.

2 Elektro-coagulatie

- ☞ Tijdens elektro-coagulatie van door Humaan Papilloma-virus (HPV) en andere virussen veroorzaakte aandoeningen dienen een beschermende bril en een mondneusmasker (EN 149-2001, type FFP1) te worden gedragen.

Ook kan gebruik worden gemaakt van een afzuiging met slang. Tijdens de electrocoagulatie wordt de slangmond zo dicht mogelijk bij de tip van de electrode gehouden.

Door het coaguleren kunnen spatten ontstaan en er kan aërosolvorming optreden.

- ☞ Bij het gebruik van alcohol als desinfectans bij electro-coagulatie moet rekening worden gehouden met brandgevaar. De aangebrachte alcohol moet dan ook voor aanvang van de ingreep volledig zijn verdampt.

In plaats van alcohol 70% kan voor desinfectie chloorhexidine 0,5% in alcohol 70% of povidonjodium 10% worden gebruikt. De huid moet droog zijn voordat met de ingreep kan worden begonnen.

- ☞ Rookafzuiging wordt aanbevolen, zeker bij electro-coagulatie van papilloma-virusinfecties.

De rook kan met de virus besmet zijn. Bovendien bevat de rook stoffen die een gevaar voor de gezondheid opleveren.

Voor wat betreft de behandeling van deze apparatuur (en het filter) wordt verwezen naar de instructies van de leverancier.

- ☞ De voor elektro-coagulatie gebruikte hulpstukken worden, voorzover deze reusable zijn, afgevoerd naar de Centrale Sterilisatie Afdeling (CSA), om daar achtereenvolgens te worden gereinigd en gesteriliseerd (zie WIP-richtlijn 40a [1]).

3 Cryotechniek

Er kan gebruik worden gemaakt van een spray-apparaat (toestel waarin stikstof door verdamping zelf een druk opbouwt) om kleine cryo-chirurgische ingrepen uit te voeren. Daarbij hoeven vanuit het oogpunt van infectiepreventie geen extra preventieve maatregelen te worden genomen.

Een andere mogelijkheid is het gebruik maken van vloeibare stikstof vanuit een cryovat.

- In de Arbeidsomstandighedenwetgeving worden beleidsregels aangegeven ter voorkoming van verstikking bij de toepassing van vloeibare stikstof [2].

3.1 Omgaan met vloeibare stikstof

- ☞ Vloeibare stikstof wordt, vanuit het cryovat in bijvoorbeeld een klein receptaculum gegoten, waarin vervolgens de wattenstok wordt gedompeld. Het disposable recipiëns wordt na elke patiënt weggegooid. Een niet-disposable recipiëns wordt na gebruik gedesinfecteerd met alcohol 70%.

Het risico bestaat dat, bij rechtstreeks gebruik van het grote cryovat, de vloeibare stikstof wordt besmet met virussen (hepatitis B, HIV, HPV), die de koude zeer goed kunnen

overleven [3].

- ☞ De voor cryotechniek gebruikte hulpstukken worden afgevoerd naar de Centrale Sterilisatie Afdeling (CSA), om daar achtereenvolgens te worden gereinigd en gesteriliseerd (zie WIP-richtlijn 40a) [1].

4 Intracutane testen

4.1 Prik- en krastestjes

- ☞ Intracutane testen mogen alleen op een intacte huid worden uitgevoerd. De huid van de patiënt wordt niet vooraf gedesinfecteerd, omdat een desinfectans mogelijk het testresultaat beïnvloedt. Gebruikte testnaaldjes worden als scherp materiaal afgevoerd.

5 Huidbiopten en dermatologische verrichtingen

Dit betreft die ingrepen, waarbij de huid- en/of slijmvliesbarrière wordt doorbroken, maar niet op de operatie-afdeling plaatsvinden.

- ☞ Vóór de verrichting worden de handen gewassen met water en vloeibare zeep, of gedesinfecteerd met handalcohol.
- ☞ De huid van de patiënt wordt gedesinfecteerd met één van de volgende desinfectantia:
  - chloorhexidine 0,5% in alcohol 70%;
  - jodium 1% in alcohol 70% (jodiumtinctuur);
  - alcohol 70%.

Bij gebruik van jodium kan de verkleuring van de huid een probleem zijn.

- ☞ Het slijmvlies wordt gedesinfecteerd met:
  - povidon jodium 10% of
  - chloorhexidine 0,5% in water
- ☞ Op het moment van biopteren/incideren dient de huid droog te zijn.
- ☞ Wanneer het defect met een hechting wordt gesloten, dienen steriele handschoenen te worden gedragen. Dan moet ook gebruik worden gemaakt van steriel afdek materiaal en steriel chirurgisch materiaal.

6 Laserbehandeling

- Zie de WIP-richtlijn 54, Infectiepreventie laserinstrumentarium [4].

7 Parasitose

7.1 Scabiës

- Zie de WIP-richtlijn 14, Scabiës [5].

7.2 Schaamluis

- De overdracht van schaamluis vindt hoofdzakelijk plaats via seksueel contact [5]. Zie voor reiniging en desinfectie van de omgeving WIP- richtlijn Scabiës [5].

8 Proctologie

☞ Tijdens het proctologisch onderzoek en bij proctologische therapie dienen niet-steriele handschoenen te worden gedragen.

☞ Bij elektro-coagulatie van peri-anale condylomata dienen een beschermende bril en een mondneusmasker (EN 149-2001, type FFP1) te worden gedragen.

Ook kan gebruik worden gemaakt van een afzuiging met slang. Tijdens de electro-coagulatie wordt de slangmond zo dicht mogelijk bij de tip van de electrode gehouden.

Door het coaguleren kunnen spatten ontstaan en er kan aërosolvorming optreden.

☞ Het gebruikte re-usable materiaal wordt voor desinfectie c.q. sterilisatie aangeboden aan de Centrale Sterilisatie Afdeling.

9 Spataderen

☞ Bij het behandelen van spataderen door middel van sclero-compressie therapie worden niet-steriele handschoenen gedragen, in verband met de kans op bloedcontact.

☞ Bij het behandelen van spataderen door middel van ambulante flebectomie volgens Muller worden steriele handschoenen gedragen en wordt gebruik gemaakt van een steriel afdekvel en steriel chirurgisch materiaal.

10 Therapeutische baden

☞ Het gebruikte bad wordt na ieder gebruik huishoudelijk gereinigd, gedesinfecteerd met chloor 250 ppm, goed nagespoeld en gedroogd.

11 UV-behandeling

11.1 Lichtbanken, lichtkasten, handen- en voetenbelichtingskasten, lichtkammen

☞ Wanneer gebruik wordt gemaakt van een horizontale lichtbank, waar de patiënt in ligt, wordt per patiënt een schoon onderlaken gebruikt.

☞ Wanneer gebruik wordt gemaakt van een verticale lichtkast, waar de patiënt in staat, worden door de patiënt eigen badslippers gedragen, of wordt per patiënt gebruik gemaakt van disposable vloerafdek materiaal.

☞ De vloer wordt na afloop van de dag huishoudelijk nat gereinigd.

☞ Bij gebruik van een lichtkam heeft elke patiënt gedurende de gehele behandelperiode zijn eigen lichtkam. Deze wordt na de reeks behandelingen huishoudelijk gereinigd en vervolgens gedesinfecteerd met alcohol 70%.

12 Zalven

- ☞ Bij het zalven worden niet-steriele handschoenen gedragen en een niet-vochtdoorlatend schort. De handschoenen worden na iedere patiënt vervangen.
- ☞ Gebruikte spatels en verbandafval worden volgens de in het ziekenhuis geldende regels afgevoerd.
- ☞ De verpakkingsgrootte van de benodigde zalven moet door de ziekenhuisapotheker worden afgestemd op het verbruik door de individuele patiënt. Op geopende tubes of potten zalf dient de openingsdatum te worden vermeld.
- ☞ Wanneer een voetenbankje en/of een beensteun bij de zalfbehandeling is gebruikt, moet dit huishoudelijk worden gereinigd en vervolgens gedroogd.

13 Gebruikte instrumenten

- ☞ Gebruikte instrumenten worden voor reiniging en sterilisatie afgevoerd naar de Centrale Sterilisatie-afdeling (CSA). Zie verder WIP-richtlijn 40a, Transport en verwerking gebruikt instrumentarium op afdelingen en ultrasone reiniging [1].

Bijlage A Literatuur

1. W.I.P., *Transport en verwerking gebruikt instrumentarium*. 1999.
2. Staatscourant, *Wijziging Beleidsregels arbeidsomstandighedenwetgeving*. 2000. **nr 233**: p. 20.
3. Van Vloten, W., et al., *Dermatologie en venereologie*. 1992.
4. W.I.P., *Preventie van infecties bij het gebruik van laserinstrumentarium*. Richtlijn nr. 54, 1997.
5. W.I.P., *Scabiës*. Richtlijn nr.14, 2000.